

מסורת הש"ס

אלו עוברין פרק שלישי פסחים

מג.

עין משפט
נר מצוה

ר א מ"י פ"א מכלות
החן כלה י סת לאין
עט:

לעני רש"י

אישקילי"א. יב"ק. ואת
העור.

רבינו הנאל

הנאל אמר ר' יהושע ובי
מאחר ששני כל שהוא
מין דגן הרי זה עובר

בפסח. אלא בני שיהא
בקי בהן ובשמותיהן. כי

ההוא דאמר להו הבו לי
מיד למכלא ביה רחמא.

שמע דקאמרי הבו לי
כוחא הוה ליה בהרה

בשרא. כיון דשמע כוחא
פריש. דידע דאמר ביה

נסיכיה דחלבא. הרי אלו
מאחרה וכן פירש

ברא. אמרין מאן האי
הוא דאית ליה חמין דגן

גמור על ידי תערובת.

בגן כוחא הבבלי ויכוצא

בגן. ונוקש בעיניה כגון

עמילן של כותים וזוין

של צבעין וקולן של

סופרים בלאו. אמר רב

יהודה אמר רב ר"ש הוא.

דחמיא שיאור ישרף וכו'.

ואוקימנא שיאור דקרי

ליה ר"ש שיאור. והוא

הכספת פנים. ותי ישרף.

וכן שיאור דקרי לר' יהודה

שיאור. והוא בקרי

הנכסין. ותי ישרף. ושיאור

ד"ר מאיר הוא הכספת

פנים כגון נוקש בעלמא

ליה ר"ש שיאור. והוא

הוא אומר ר' יהודה

נטות לפי כלבו. כלומר

מותר בהנאה. ור' מאיר

אומר האוכל בארבעים.

מירא שמעין ליה לר'

מאיר דאמר נוקש בעיניה

בלאו. פירוש נוקש שאנו

החין גמור וכל שכן החין

על ידי תערובת. ור' חננין

אמר. מחני ר' אליעזר

היא. דחמיא על החין

דגן גמור עניש כרת ועל

על ידי תערובת בלאו.

ובש"כ נוקש בעיניה. ור'

יהודה לא אמר כרת כחמין.

אמר לך רב יהודה ר' אליעזר

לא אמר אלא

ע"י תערובת שהוא בלאו.

אבל נוקש בעיניה לא.

מציא טב. יהודה. כל

מחצת לא תאכל. לרבות

כוחא הבבלי ויכוצא

וחומין האדומי. וכל יהא

עניש כרת ת"ל כי כל

אוכל מחצת ונכרתה על

החין דגן גמור עניש כרת

ועל עירובו בלאו. מאן

דשמע ליה בהדיא על

עירובו בלאו ר' אליעזר.

ואלו הני דפשיטנא דאין

נוקש בעיניה וזמא

צבעין ועמילן של כותים

שחיים שיריבה.

למה מנו חכמים את א"ל. תימנה לרש"י הא אלתרין למנותם
למשמעין שהן נכללו ולא נכרת ומירין ר"י דלא הוה ליה
למשמעין אלא מר מנייהו חד לנוקש בעיניה ועד ע"י תערובת
ועוד הקשה דמ"ק שמנאם ליה ליה הא כלל דהא איכא מכשיתי

נשים שהן מין דגן ואין עובר בפסח
אלא רבי אליעזר הוא דקאמר לה:
מאן תנא חמין גמור ע"י תערובת
וניקשה בעיניה בלאו. משמע

בשמעין דלי לאו דאיתרבי חמין
נוקש למלקות אפילו איסור לא היה
בו ותימנה לר"י דנפ"ק דחולין (דף ג'.)

עני רבי זירא הרי עלי לחמי מודה מן
החמין או מן המלח והציא שיאור מהו

שיאור דמאן אי דר"מ לר"מ מדלקין
עליה חמין הוא והשתא מנה ליה דהו

חמין לענין מודה דילמא שאני חמין
בפסח דרבייה קרא למלקות (גרידא)

ואור"י דהסם נמי איכא שום קרא
דמרכינן מנייה חמין נוקש והא דתנא

בפרק כל המנחות בלאת מלח (מנחות
דף ג'.) אין מחמילין בתפוחים דהו

חמין נוקש דמשמע הסם היינו
למחילה לכל דיעבד כשר:

וא"ל נוקשה בעיניה לא קתני.
וא"ל וימלא דמשום הכי לא

חשיב ליה משום דכ"ש הוא כדלמך רב
נחמן ו"ל דלי דכ"ש הוא הוה ליה למתני

למשמעין דלית ביה כרת:
ונותנו לפני בלבו דר"מ ר"ב ר"ב

יהודה. מדאורייתא אפי'
באכילה ש"י דלמחמין צפ"ק דחולין

(דף ג'.) דמלח מעלימא הוא אלא
מדרכנן אסור:

ההוא בל איתויי נשים. תימנה
לר"י הא תרי כי כל כתיבי

גבי כרת כי כל אוכל חמין ונכרתה וכו'
כל אוכל מחמלת ונכרין עירובו

לכרת ואפילו לרנן דלא דרשי כל כי
כל דרשי ואור"י דפשיטא ליה לגמרא

דאמא לשום דרשא:
סלקא

בעיניה ורב נחמן מ"ט לא אמר כרב יהודה אמר לך דילמא עד כאן לא קאמר

ר"מ התם אלא נוקשה בעיניה אבל חמין דגן גמור על ידי תערובת לא רב

יהודה מ"ט לא אמר כרב נחמן אמר לך עד כאן לא קאמר ר"א התם אלא חמין

דגן גמור ע"י תערובת אבל נוקשה בעיניה לא אמר תניא כוחיה דרב יהודה

יכל מחמצת לא תאכלו לרבות כוחא הבבלי ושכר המדי וחומין האדומי וזיתום

המצרי יכול יהא עניש כרת ת"ל כי כל אוכל חמין ונכרתה על חמין דגן גמור

עניש כרת ועל עירובו בלאו מאן שמעת ליה דאמר על עירובו בלאו ר"א היא

ואילו נוקשה בעיניה לא קאמר ש"מ נוקשה לר"א לית ליה ור"א עירובו בלאו

מנא ליה דכתיב כל מחמצת לא תאכלו אי הכי כרת נמי לחייב דהא כתיב כי

כל אוכל מחמצת ונכרתה ההוא מיבעי ליה ל"כרתניא (מחמצת) אין לי אלא

נשתחמין מאליו מחמת ד"א מניין ת"ל כל (מחמצת ונכרתה אי הכי דלאו

נמי לרבי הוא דאחא אלא טעמא דר"א מכל התם נמי הכתיב ליה ההוא מיבעי

ליה לרבות את הנשים נשים מרוב יהודה אמר רב נפקא (יהודה) רב

יהודה אמר רב וכן תנא דבי ר' ישמעאל אמר קרא איש או אשה כי יעשו

מכל חמאת האדם השוה הכתוב איש לאשה לכל עונשין שבתורה איצטריך

שהגיעו לפרקן ולא הגיעו (א) לשנים בנות עניים
מופלות אותן בסיד בנות עשירים מופלות
אותן בסולת בנות מלכים בשמן המור שנא'
יששה חרשים בשמן המור ימאי שמן המור

רב הונא בר ירמיה אומר סטבת רב ירמיה בר
אבא אמר שמן ית שלא הביא שלישי הביא

ר' יהודה אומר אנפיקין שמן ית שלא הביא
שליש ולמה סכין אותו מופני שמושיך את

השיער ומועדן את הבשר: זה הכלל כל שהוא
ממין דגן: תניא א"ר יהושע וכי מאחר ששנינו

כל שהוא מין דגן הרי זה עובר בפסח למה
מנו חכמים את אלו כדי שיהא רגיל בהן

ובשמותיהן כי הא דההוא בר מערבא איקלע
לבבל הוה בישראל בהדיא אמר להו קריבו

לי מתכילתא שמע דקאמרי קריבו ליה כוחא
כיון דשמע כותח פריש: הרי אלו באוהרה:

מאן תנא דחמין דגן גמור ע"י תערובות ונוקשה
בעיניה בלאו אמר רב יהודה אמר רב ר"מ היא

דתניא שיאור ישרף ונותנו לבלבו והאוכלו
בארבעים הא גופא קשיא אמרת שיאור ישרף

אלמא אסור בהנאה והדר תני ונותנו לפני
כלבו אלמא מותר בהנאה הכי קאמר שיאור

ישרף ידר"מ לר' מאיר דר' יהודה לר' יהודה
ונותנו לפני כלבו דר' מאיר לר' יהודה והאוכלו

בארבעים אתאן לר' מאיר שמעין ליה לרבי
מאיר נוקשה בעיניה בלאו וכל שכן חמין דגן

גמור על ידי תערובת רב נחמן אמר ר"א
היא דתניא *על חמין דגן גמור עניש כרת על

עירובו בלאו דברי ר' אליעזר וחכמים אומרים
על חמין דגן גמור עניש כרת על עירובו בלא

כלום ושמעין ליה לר' אליעזר דאמר חמין דגן
גמור על ידי תערובת בלאו וכל שכן נוקשה

עירובו ורב נחמן מ"ט לא אמר כרב יהודה אמר לך דילמא עד כאן לא קאמר

ר"מ התם אלא נוקשה בעיניה אבל חמין דגן גמור על ידי תערובת לא רב

יהודה מ"ט לא אמר כרב נחמן אמר לך עד כאן לא קאמר ר"א התם אלא חמין

דגן גמור ע"י תערובת אבל נוקשה בעיניה לא אמר תניא כוחיה דרב יהודה

יכל מחמצת לא תאכלו לרבות כוחא הבבלי ושכר המדי וחומין האדומי וזיתום

המצרי יכול יהא עניש כרת ת"ל כי כל אוכל חמין ונכרתה על חמין דגן גמור

עניש כרת ועל עירובו בלאו מאן שמעת ליה דאמר על עירובו בלאו ר"א היא

ואילו נוקשה בעיניה לא קאמר ש"מ נוקשה לר"א לית ליה ור"א עירובו בלאו

מנא ליה דכתיב כל מחמצת לא תאכלו אי הכי כרת נמי לחייב דהא כתיב כי

כל אוכל מחמצת ונכרתה ההוא מיבעי ליה ל"כרתניא (מחמצת) אין לי אלא

נשתחמין מאליו מחמת ד"א מניין ת"ל כל (מחמצת ונכרתה אי הכי דלאו

נמי לרבי הוא דאחא אלא טעמא דר"א מכל התם נמי הכתיב ליה ההוא מיבעי

ליה לרבות את הנשים נשים מרוב יהודה אמר רב נפקא (יהודה) רב

יהודה אמר רב וכן תנא דבי ר' ישמעאל אמר קרא איש או אשה כי יעשו

מכל חמאת האדם השוה הכתוב איש לאשה לכל עונשין שבתורה איצטריך

שהגיעו לפרקן ולא הגיעו לשנים. שיש להן שערות כאלו הגיעו

לפרקן והן לא הגיעו לכלל שנים וזכותם על כך: עשירות ופולגוס
אותן כסולת. ומשיר כל השער: אנפיקין. במנחות ופסח: מן אנפיקין

ל' בינא ומפרש ר' יהודה אנפיקין הוא שמן ית כו': (פסלים) לא
אנפיקין: (א) ומועדן אס הכשר.

אנפיקין: (א) ומועדן אס הכשר.
הן עושין אותו שיהא מזהר בהן כשיביאו

לו כותם ידע שיש חלל ויש שם חמין
אס פסח הוא: מסכילאס. שום לפתן

לפת כו את הפת: כיון דשמע. שקראו
שמו כותח: פירש. שנקי היה ידע

שיש שם חלל: מאן חמין. דמתני דלית
ליה חמין דגן גמור שנעבר כגמין

אחר ואינו נעין שנימוח אי נמי חמין
נוקש רע ואחיה בעיניה מחהרין על

אכילתו בלאו דקמין מחמילין כותח
הבבלי ושכר המדי חמין דגן גמור אלא

שנעבר כדבר אחר ומכשיתי נשים
בעיניה הוא אלא נוקשה הוא דלית

רמיזא לאכילה וקמין כחוסה דעובר
עליהן בלאו: שיאור. שלא נתחמך כל

זרעו. שיאור פליגי בתמיהו ר"מ קרי
שיאור אס שהכסופו פניו זהו מחמל

חימוזו ולר' יהודה הו שיאור שהחמל
ליסד ככר דקין דקין כקרי חגבים

אחד לכאן ואחד לכאן אלא שהכסופו
פניו לרבי יהודה חמין פניו ולר"מ

קרי חגבים חמין גמור הוא. והכא
הכי קאמר שיאור ישרף דאסור בהנאה

שיאור דר"מ הכסופו פניו ישרף לר"מ
ושיאור דרבי יהודה ישרף לרבי יהודה

וספח דקמין ונותנו לפני כלבו אליה
דרבי יהודה קאמר ליה ואשיאור דר"מ

קרי והאוכלו בארבעים חמין לר"מ
כלומר לר"מ האוכלו לשיאור זה שרבי

יהודה ממיר כהנאה כסופא את
הארבעים. אלמא שמעין לר"מ

דלית ליה חדא מהי דתני דמתני'
דקאמר נוקשה בעיניה בלאו כגון שיאור

נוקשה הוא דליתו רמיזא לאכילה
הואיל והחמין קת' ולא גמר ולהחמין

עיסות אחרות כשאר נמי לא חזי
וקאמר בלאו וכו"ש חמין גמור ע"י

תערובת דקסבר רב יהודה ע"י
תערובת חמין מנוקשה בעין והיא לאו

נוקשה נפקא ליה מכל מחמצת לא
תאכלו כל רביא הוא דלמקמן: ועל

עירובו בלאו. מכל מחמצת דלמקמן:
מ"ט לא אמר כדרכי יהודה. דמוקי

מתנימין כר"מ: רב נחמן ס"ל נוקשה
חמין חמור מחמין גמור ע"י

תערובת: תניא כווסיה דרב יהודה.
דלמך חמין גמור בתערובת חמור:

לענין כרת לא כתיב כל מחמצת אלא
כל אוכל חמין ולקמן מפרש ליה:

כותח ושכר וחומין וזיתום כולן חמין
גמור מעורב בהן כותח איכא פת

ונפקא תלתא איכא שער וכולו בני
אכילה ושחיה יניחו אלא וזמן ועמילן

וקולן דנוקשה הוא בעיניה והואיל
ולאו בני אכילה יניחו לא תמינהו

ליה. פשיטא מדלפקיה בלשון מחמצת וגבי כרת נמי מחמצת כתיב: הסוף. מחמצת דגבי כרת לאו לעירובו אחא אלא לשתחמך

מחמת דבר אחר: אי הכי. הרי דגבי לאו נמי אימא לאוהורי אנתחמך מחמת דבר אחר אחא ואזכרה דתערובת מנא ליה:

הסם נמי. גבי כרת הא כתיב כל אוכל מחמצת ונכרתה: לכל עונשין. מכאן שהנשים חייבות על כל לא תעשה שבמורה שהרי עונשן מלקות:

